

พัฒนาการทางภาษาและการพูด

พิชญ์ยุทธ์ สุนทรธิรพงศ์
นักเวชศาสตร์การสื่อความหมายปฏิบัติการ
สถาบันราชานุกูล

พัฒนาการทางภาษาและการพูด

- ต้องเรียนรู้
- มีขั้นตอนตามลำดับ เพิ่มขึ้นตามอายุ เร็วหรือช้าแตกต่างกัน

แบ่งออกเป็น 2 ด้าน

- การรับรู้และเข้าใจภาษา (Receptive Language)
- การแสดงออกทางภาษา (Expressive Language)

เริ่มจากการรับรู้และเข้าใจภาษาก่อนการใช้ภาษา

การพัฒนาภาษา

- อายุระหว่าง 2-5 ปี

เป็นช่วงที่มีพัฒนาการทางด้านต่างๆเพิ่มมากกว่าช่วงอื่น

- การเรียนรู้คำศัพท์
- การใช้คำพูด

พัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา

- ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ และจำความหมายของคำได้
- เกิดจากการที่เด็กรู้จักเชื่อมโยงเสียงต่างๆ ที่ได้ยินกับสิ่งต่างๆ ที่เด็กมองเห็นและสัมผัสได้ในขณะนั้น เกิดเป็นความคิดรวบยอดขึ้น
- เมื่อได้ยินเสียงซ้ำอีก เด็กจะระลึกได้ว่าเป็นเสียงของอะไร

พัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา

Receptive Communication

All cues given with speech

Natural Context Cues
Movement Cues
Touch Cues

Object Cues

Gesture Cues

Use this color code to fill in appropriate areas.	
Current.....	Yellow
1-year plan.....	Red
Future.....	Blue

Miniature Objects
Associated Objects
Pictures
Line Drawings
Other Tangible Symbols

Visual Sign Cues
Tactile Sign Cues
Speech
Written Words
Braille

Basic Communication

Communication is More Complex

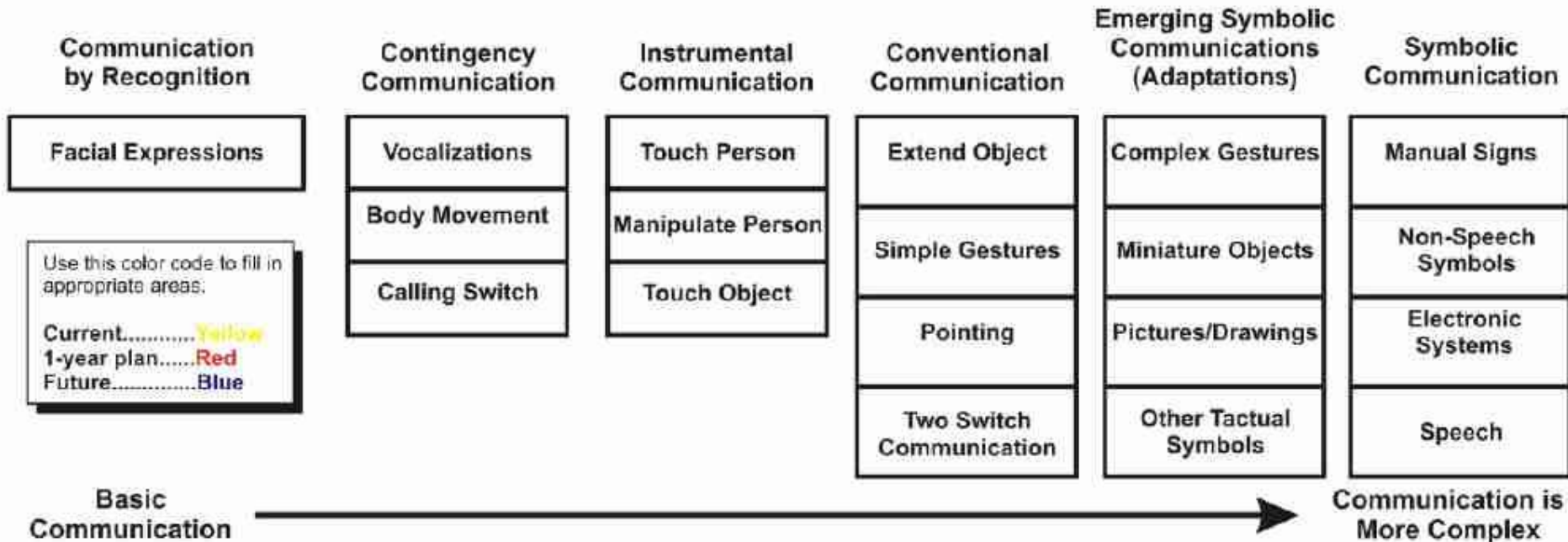
พัฒนาการด้านการใช้ภาษา

- ได้จากการสั่งสมประสบการณ์และการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาขึ้นจากการเลียนแบบ เสียงเสียงที่ได้ยิน เชื่อมโยงกับความเข้าใจคำที่รู้จักซ้ำๆ
- เกิดความจำและพูดอย่างถูกความหมายได้

พัฒนาการด้านการใช้ภาษา

Expressive Communication

การพัฒนาภาษาของเด็กเริ่มตั้งแต่เกิด

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
1 ด. 	- ตอบสนองต่อเสียงดังๆ เช่น สะดุ้ง ขยับตัว	- ส่งเสียงร้องเมื่อหิว เปียก หรือไม่สบาย
2-3 ด. 	- สนใจเสียงพูดของคน เคลื่อนไหวตัวเมื่อได้ยินเสียง แม่ ยิ้มหรือนิ่งฟัง	- ทำเสียงอ้อแอ้ (Babbling) เมื่อ มีความพอใจ-ไม่พอใจ

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
<p data-bbox="233 254 363 301">5-6 ค.</p> 	<ul data-bbox="430 239 1045 386" style="list-style-type: none"> - รู้จักแยกทิศทางของเสียง หันศีรษะไปทางด้านที่มีเสียง 	<ul data-bbox="1083 239 1721 753" style="list-style-type: none"> - เริ่มมีการเล่นเสียง (vocal play) ต่างๆ เช่น มามา คาคา ไม่มี ความหมาย เพื่อเรียกร้องความสนใจ บอกความต้องการ - เลียนเสียงตัวเอง หัดเปล่งเสียงต่างๆ เสียงสูงๆต่ำๆ
<p data-bbox="253 803 343 851">9 ค.</p> 	<ul data-bbox="430 789 981 1115" style="list-style-type: none"> - ทำตามคำสั่งง่ายๆได้ เช่น สวัสดี บ้ายบาย - หยุดเล่นเมื่อถูกดูหรือบอกอย่า 	<ul data-bbox="1083 789 1740 1296" style="list-style-type: none"> - เริ่มมีพุดตาม เลียนแบบการเล่นเสียงของผู้อื่น - ทำเสียงเพื่อเรียกร้องความสนใจ - พุดคำเดียว ถือว่าเป็นการแสดงความคิดที่สมบูรณ์ - มีเป้าหมายของการสื่อสาร

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
<p data-bbox="222 225 396 278">10-12 ค.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้มากขึ้น - เข้าใจคำพูดที่ได้ยินบ่อยๆ - หันไปหาเมื่อถูกเรียกชื่อ - เข้าใจคำศัพท์ประมาณ 10 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มพูดคำแรกที่มีความหมาย เช่น หม่า แม่ - ตอบคำถามด้วยการใช้ท่าทางง่ายๆ - ใช้ท่าทางร่วมกับเสียงเพื่อเรียกชื่อคน และวัตถุ
<p data-bbox="251 771 367 828">1.6 ปี</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำตามคำสั่งที่ยากขึ้น - เข้าใจคำห้ามง่ายๆ - ชี้อวัยวะของร่างกายได้ ถูกต้อง 1-3 อย่าง - รู้จักชื่อคน สิ่งของ สัตว์ ประมาณ 100 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดเป็นคำที่มีความหมายได้ ประมาณ 10-50 คำ ส่วนใหญ่ 1 พยางค์ - ใช้คำแทนหลายหน้าที่ - เริ่มนำคำ 2 พยางค์มารวมกัน - บอกความต้องการง่ายๆ ได้ เช่น เอา ไป หม่า ไม่

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
<p data-bbox="220 419 397 476">2 - 2.6 ปี</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักและเข้าใจคำศัพท์ ประมาณ 500 คำ - ทำตามคำสั่ง 2 ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกันได้ - รู้จักชื่อบุคคลในครอบครัว - รู้จักหน้าที่ของสิ่งของ - เข้าใจประโยคคำถามหรือคำสั่งสั้นๆ ไม่ซับซ้อน เช่น นี่อะไร พ่ออยู่ไหน 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดวลีหรือประโยคสั้นๆ 2-3 พยางค์ มีประธาน กริยา กรรม - พูดคำศัพท์ได้ 50-500 คำ - สามารถพูดโต้ตอบได้ - บอกชื่อเล่นได้ - ถาม “อะไร” - บอกสื่อความต้องการได้ แต่เรียงคำผิด - เริ่มใช้คำเชื่อมประโยค “และ”

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
<p data-bbox="220 419 397 476">2.6 - 3 ปี</p> 	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="440 408 987 568">- เข้าใจคำศัพท์มากขึ้น 500-1,200 คำ <li data-bbox="440 586 987 746">- ทำตามคำสั่งที่ใช้คำบุพบทหรือคำกริยาที่ยากขึ้นได้ <li data-bbox="440 765 987 925">- ทำตามคำสั่ง 2 ขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องกันได้ <li data-bbox="440 943 749 1019">- เข้าใจเล็กใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1070 408 1553 484">- พูดเป็นประโยคยาวขึ้น <li data-bbox="1070 502 1599 578">- พูดคำศัพท์ได้ราว 900 คำ <li data-bbox="1070 596 1611 743">- พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเกิดขึ้นได้ <li data-bbox="1070 762 1688 838">- บอกชื่อและหน้าที่ของวัตถุได้ <li data-bbox="1070 856 1541 932">- ตอบคำถาม ใคร อะไร <li data-bbox="1070 951 1688 1026">- บอกเมื่อต้องการเข้าห้องน้ำได้

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
<p data-bbox="239 287 378 344">3 - 4 ปี</p> 	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="440 287 987 429">- เข้าใจคำศัพท์ 2,400-3,600 คำ <li data-bbox="440 465 1012 622">- เรียนรู้การเข้าสังคมด้วยการพูด <li data-bbox="440 644 1012 786">- เข้าใจคำบุพบท เช่น บน ใต้ ข้างบน ข้างล่าง <li data-bbox="440 808 981 1065">- เข้าใจคำสั่งที่เป็นประโยคยาวๆ เช่น กินข้าวเสร็จก่อนแล้วดูโทรทัศน์ได้ <li data-bbox="440 1086 948 1229">- เข้าใจคำวิเศษณ์ เช่น เก่ง สวย ใหญ่ เล็ก 	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1070 287 1696 444">- พูดคุยถามตอบได้ใจความมากขึ้น และสนทนาได้นานขึ้น พูดยาว 3-4 คำ แต่อาจพูดไม่ชัด <li data-bbox="1070 551 1715 622">- พูดคำศัพท์ได้ราว 900-1,500 คำ <li data-bbox="1070 644 1340 701">- ชอบซักถาม <li data-bbox="1070 722 1696 879">- เล่าเรื่องแบบถามคำตอบคำ ยังไม่เล่าอย่างต่อเนื่อง <li data-bbox="1070 901 1657 958">- ถามคำถาม อะไร ที่ไหน ใคร <li data-bbox="1070 993 1619 1065">- พูดเสียงสระได้ชัดทุกเสียง <li data-bbox="1070 1086 1676 1158">- พูดเสียงพยัญชนะ ม น ห อ ย <li data-bbox="1070 1179 1277 1236">ค ว ป ก บ

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
<p data-bbox="189 268 334 329">4 - 5 ปี</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ 3,600-5,600 คำ - เข้าใจประโยคคำสั่งที่มี 2-3 ขั้นตอน - เข้าใจรูปประโยคที่เป็นเหตุเป็น ผล - เข้าใจความหมายของจำนวน นับได้ไม่ต่ำกว่าจำนวน 3 เช่น หยิบเสื้อ 3 ตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กสามารถพูดให้คนอื่นเข้าใจได้ ดี นำคำขยายมาใช้มากขึ้น - พูดคำศัพท์ได้ประมาณ 2,000 คำ - ลักษณะประโยคที่พูดมีความยาว คล้ายผู้ใหญ่ - สามารถบอกชื่อจริงของตนเองได้ - สามารถเล่าเรื่องได้โดยมีเนื้อหา ต่อเนื่องกัน - ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังหรือดูได้ - ชอบถาม ทำไม เมื่อไหร่ อย่างไร - เสียงพยัญชนะที่พูดได้ชัดเพิ่มขึ้น คือ ท ต ล จ พ ง ด

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
<p data-bbox="239 358 378 419">5 - 6 ปี</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ 6,500-9,500 คำ - เข้าใจลำดับเกี่ยวกับเวลา ก่อน หลัง เมื่อวานนี้ - ท่องจำพยัญชนะได้ - เริ่มรู้จักความหมายของป้ายหรือสัญลักษณ์ที่พบเห็นได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เล่าเรื่องที่คุ้นเคย พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่นได้ - สัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังพูด - เล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ - มีความต่อเนื่องของเรื่องราวมากขึ้น เล่าเรื่องในอดีตและปัจจุบันที่กำลังเกิดได้ - พยัญชนะที่พูดชัดเพิ่ม คือ ฟ ช - ใช้ไวยากรณ์ใกล้เคียงผู้ใหญ่

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การแสดงออกทางภาษา
<p data-bbox="256 376 334 434">6 ปี</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ 13,500 – 15,000 คำ - เข้าใจว่าสิ่งของมีคุณลักษณะเหมือนกัน ต่างกันอย่างไร เช่น ปากกาและดินสอ เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร หรือ หนากับแมวต่างกัน เหมือนกันอย่างไร 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดเป็นประโยคยาว 6-8 คำ - รู้จักใช้คำเปรียบเทียบ ขนาด รูปร่าง ลักษณะ - เสียงพยัญชนะที่พูดซ้ำเพิ่ม คือ ส เสียง ร จะซ้ำเมื่ออายุ 7 ปีขึ้นไป

ตารางแสดงพัฒนาการการเปล่งเสียงพยัญชนะต้นของเด็กไทย

อายุ ปี - เดือน	เสียงพยัญชนะที่พูดได้ชัด
2.1-2.6	ม น ห ย ค อ
2.7-3.0	เพิ่มเสียง ว บ ก ป
3.1-3.6	เพิ่มเสียง ท ต ล จ พ เพิ่มเสียงสะกด / ม บ น ด ง ก /
3.7-4.0	เพิ่มเสียง ง ด
4.1-4.6	เพิ่มเสียง ฟ
4.7-5.0	เพิ่มเสียง ช
5.1-5.6	เพิ่มเสียง ส
อายุ 7 ปีขึ้นไป	เพิ่มเสียง ร

จาก สุนีย์ มุขเงิน 2523